

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av betänkandet Ett nationellt centrum för kunskap om och utvärdering av arbetsmiljö (SOU 2017:28)

Datainspektionen har granskat betänkandet utifrån myndighetens uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter.

Betänkandet saknar en egentlig utredning och analys angående vilka personuppgifter som kan komma att behandlas i den föreslagna verksamheten, samt det rättsliga stödet för behandlingen. Förslagen uppfyller således inte de krav som följer av regeringsformen och dataskyddsdirektivet. Datainspektionen avstyrker därför förslagen på förevarande underlag.

Den tilltänkta verksamheten kan komma att innebära en omfattande behandling av känsliga och andra integritetskänsliga personuppgifter om ett stort antal registrerade. För att en sådan behandling av personuppgifter ska vara tillåten krävs det att den är förenlig med kraven i 2 kap. 6 § andra stycket och 20–21 §§ regeringsformen och dataskyddsdirektivet. För att uppfylla kraven enligt regeringsformen och dataskyddsdirektivet i ett konkret lagstiftningsärende krävs det att det intrång som sker i den enskildes privata sfär måste vara befogat och inte större än nödvändigt. Intrånget ska mötas av integritetshöjande bestämmelser till förmån för den enskilde vars uppgifter behandlas.

Datainspektionen konstaterar att personuppgiftslagen kommer att upphävas i och med att dataskyddsförordningen börjar tillämpas.

Dataskyddsförordningen kommer då att vara det primära regelverket i fråga om behandling av personuppgifter. Dataskyddsförordningen måste beaktas och analyseras som helhet, dvs. vilken behandling är tillåten med direkt tillämpning av dataskyddsförordningen, i vilka fall finns det enligt dataskyddsförordningen krav på nationell reglering för att viss behandling ska

vara tillåten och i vilka fall får kompletterande nationell reglering finnas enligt förordningen. Det är därför Datainspektionens uppfattning att förslaget måste prövas mot förordningens regler.

Angående kravet på lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen konstaterar Datainspektionen att det inte föreslås några andra åtgärder än att arbetsmiljöcentrum på egen hand tar fram interna regler för att förhindra otillåten behandling av personuppgifter som kan komma att behövas för analys- och utvärderingsverksamheten. Datainspektionen vill framhålla att det av dataskyddsförordningen följer att den personuppgiftsansvarige måste vidta säkerhetsåtgärder. I vissa fall krävs det emellertid att bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen införs i nationell rätt. Ett uppdrag till den personuppgiftsansvarige kan inte anses uppfylla dataskyddsförordningens krav på nationell reglering.

Angående kategorier av personuppgifter som behandlas

Enligt betänkandet ska arbetsmiljöcentrum bland annat genomföra analyser och utvärderingar av arbetsmiljöpolitiken och samla in och sprida forskningsbaserad kunskap om arbetsmiljö i samverkan med bland andra forskningsråden. Arbetsmiljöcentrum ska även arbeta med statistik och bidra till utvecklingen av indikatorer och datamaterial inom arbetsmiljöområdet, men inte vara statistikproducerande. Arbetsmiljöcentrums analyser och utvärderingar kan behöva såväl longitudinella registerdata, surveydata som databaser med indikatorer och gruppdata. För arbetsmiljöcentrums del kommer arbetet att innebära samkörningar av register för att studera hur olika individkarakteristika, företagskarakteristika och arbetsmarknads-karakteristika hänger samman med olika diagnoser, sjukfrånvaro, sjukhusinläggningar, dödlighet, samt olika arbetsrelaterade utfall över tid.

Vilka kategorier av personuppgifter som behandlas och kommer att behandlas vid arbetsmiljöcentrum är dock svårt att utläsa av betänkandet. Det går inte att få en helhetsbild av vilka personuppgifter som kommer att behandlas. Man bör i detta sammanhang beakta att även s.k. kodade data som rör levande personer är personuppgifter så länge kodnyckeln finns kvar. Datainspektionen finner det anmärkningsvärt att betänkandet inte innehåller någon egentlig beskrivning av vilken behandling av personuppgifter som kommer att sker hos arbetsmiljöcentrum. Det är inte möjligt att göra en

proportionalitetsbedömning eller integritetsanalys utan att det framgår klart vilka kategorier av personuppgifter som kommer att behandlas och hur omfattande behandlingen kan komma att bli.

Behandling av personuppgifter för att det är nödvändigt för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse, artikel 6.1 e och 6.3 dataskyddsförordningen

I de delar betänkandet behandlar frågan om vad som ska utgöra en rättslig grund för behandlingen enligt artikel 6 dataskyddsförordningen behöver det tydligt framgå av författningstext och vilken punkt i respektive artikel som utgör den rättsliga grunden.

Datainspektionen delar bedömningen att arbetsmiljöcentrums uppdrag att behandla personuppgifter, i syfte att vara ett verktyg för att förbättra arbetsmiljöarbetet, kan uppfylla ett allmänt intresse och att artikel 6.1 e kan bli tillämplig under förutsättning att behandlingen är nödvändig för det allmänna intresset och att även artikel 6.2 och 6.3 beaktas. Enligt artikel 6.3 måste medlemsstaternas nationella rätt uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

För att kunna utföra en proportionalitetsbedömning krävs det, såsom anges ovan, att det är tydligt vilka kategorier av personuppgifter som ska behandlas. Det krävs dessutom även att riskerna och integritetsintrånget tydliggörs. Någon konkret redogörelse för vilka nackdelar behandlingen kan innebära finns inte. Utan en sådan redogörelse kan en proportionalitetsbedömning inte göras. I det fortsatta lagstiftningsarbetet krävs det således att det tydligare framgår vilka personuppgifter som behandlas, det intrång det innebär för de enskilda och vilka kompensatoriska åtgärder som vidtas för att minska intrånget.

Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, artikel 9 dataskyddsförordningen

Särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 dataskyddsförordningen, s.k. känsliga personuppgifter (t.ex. personuppgifter som rör hälsa) är förbjudna att behandla om behandlingen inte omfattas av ett undantag från förbudet, se artikel 9.2 dataskyddsförordningen.

Av betänkandet framgår det inte huruvida arbetsmiljöcentrum kommer att behandla känsliga personuppgifter och det saknar därmed en analys av om

något av undantagen från förbuden att behandla känsliga personuppgifter är tillämpligt. Vissa av undantagen kräver stöd i unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Datainspektionen konstaterar att behandlingen av känsliga personuppgifter i vissa delar skulle kunna vara fråga om behandling för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. Om det är fråga om behandling för sådana ändamål ska även kraven i artikel 89.1 vara uppfyllda enligt artikel 9.2 j dataskyddsförordningen.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Katarina Tullstedt efter föredragning av juristen Mattias Sandström.

Katarina Tullstedt

Mattias Sandström

Datainspektionen har tagit fram en vägledning för att bedöma integritetsriskerna i samband med ny eller ändrad lagstiftning:
<http://www.datainspektionen.se/Documents/vagledning-integritetsanalys.pdf>